

به نام خدا

دستورالعمل عرضه اوراق اختیار فروش تبعی برای سهام شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران

مشمول بر ۱۲ ماده و ۶ تبصره در هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار در تاریخ ۱۳۹۱/۰۵/۱۷ تصویب
و در تاریخ ۱۳۹۳/۳/۳۱ اصلاح گردید

ماده ۱. تعاریف

اصطلاحات و واژه‌هایی که در ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران، آیین‌نامه معاملات در شرکت بورس اوراق بهادار تهران و دستورالعمل نحوه انجام معاملات در بورس اوراق بهادار تهران تعریف شده‌اند، به همان مفاهیم در این دستورالعمل به کار رفته‌اند. واژه‌های دیگر دارای معانی زیر می‌باشند:

اوراق اختیار فروش تبعی: اختیار معامله‌ای است که بر اساس آن، اختیار فروش تعداد مشخصی از سهم پایه به "قیمت اعمال" تعیین شده در "اطلاعیه عرضه" در تاریخ اعمال به خریدار آن داده می‌شود.

عرضه کننده: شخصی است که پس از اخذ مجوز از بورس، با شرایط معین، به عرضه "اوراق اختیار فروش تبعی" اقدام می‌کند.

کارگزار عرضه کننده: کارگزاری است که به عاملیت از "عرضه کننده"، عرضه "اوراق اختیار فروش تبعی" را انجام می‌دهد.

قیمت عرضه: منظور قیمتی است که در هر روز "اوراق اختیار فروش تبعی" با آن قیمت به بازار عرضه می‌شود.
قیمت اعمال: قیمتی است که "عرضه کننده" تعهد می‌کند سهام پایه "اوراق اختیار فروش تبعی" را بر اساس شرایط این دستورالعمل در تاریخ اعمال با آن قیمت تسویه نماید.

تاریخ اعمال: تاریخی است که برای اعمال "اوراق اختیار فروش تبعی" در اطلاعیه عرضه تعیین می‌شود.
سقف خرید: حداکثر تعداد "اوراق اختیار فروش تبعی" است که توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی می‌تواند خریداری شود.

کل حجم عرضه: سقف "اوراق اختیار فروش تبعی" که از سوی عرضه کننده طی دوره معاملاتی عرضه خواهد شد.
حداقل حجم عرضه روزانه: حداقل عرضه "اوراق اختیار فروش تبعی" توسط عرضه کننده در یک روز است.

اطلاعیه عرضه: اطلاعیه‌ای است که طبق فرم‌های بورس شرایط "اوراق اختیار فروش تبعی" را اعلام می‌کند.

دوره معاملات: فاصله بین اولین روز معاملاتی و آخرین روز معاملاتی "اوراق اختیار فروش تبعی" است که در اطلاعیه عرضه اعلام می‌شود.

سهام پایه: سهمی که "اوراق اختیار فروش تبعی" مبتنی بر آن است.

ماده ۲. "عرضه کننده" درخواست مجوز عرضه "اوراق اختیار فروش تبعی" را همراه با مدارک و مستندات زیر از طریق کارگزار عرضه کننده به بورس ارائه می‌نماید:

۱- اطلاعیه عرضه

۲- فرم تعهد تسویه در تاریخ اعمال به همراه فرم درخواست توثیق سهام و وکالت‌نامه جهت تضمین ایفای تعهد

تبصره: تعداد سهام مورد توثیق جهت تعهد موضوع بند ۲ این ماده، توسط بورس تعیین شده و هزینه‌ای بابت توثیق مذکور دریافت نخواهد شد.

ماده ۳. فرم اطلاعیه عرضه مشتمل بر اطلاعات زیر می‌باشد:

۱- سهم پایه

۲- نام عرضه کننده و کارگزار عرضه کننده

۳- تاریخ اعمال

۴- دوره معاملاتی

۵- قیمت اعمال

۶- سقف خرید

۷- کل حجم عرضه

۸- حداقل حجم عرضه روزانه

۹- شرایط تسویه تعهدات در تاریخ اعمال

ماده ۴. بورس در صورت تکمیل بودن مدارک موضوع ماده ۲ مراتب را حداکثر ظرف مدت ۳ روز کاری پس از تاریخ دریافت درخواست، به "کارگزار عرضه کننده" اعلام می‌نماید.

تبصره: فرم اطلاعیه عرضه حداقل روز کاری قبل از عرضه، توسط بورس منتشر می‌شود.

ماده ۵. همزمان با انتشار اطلاعیه عرضه، نماد معاملاتی "اوراق اختیار فروش تبعی" توسط بورس ایجاد می‌شود.

ماده ۶. بورس "قیمت عرضه" اوراق اختیار فروش تبعی را برای هر روز معاملاتی، در روز قبل از عرضه اعلام می‌کند. نحوه محاسبه قیمت عرضه توسط بورس تعیین می‌شود.

ماده ۷. خریداران "اوراق اختیار فروش تبعی" فقط در "تاریخ اعمال" می‌توانند اختیار فروش خود را اعمال نمایند. پس از گذشت این تاریخ، "اوراق اختیار فروش تبعی"، اعمال نشده تلقی شده و عرضه کننده درخصوص آن تعهدی نخواهد داشت.

تبصره ۱: اقدامات شرکتی شامل تقسیم سود و افزایش سرمایه ناشر سهم پایه، منجر به تعدیل قیمت اعمال و تعداد اعمال هر ورقه اختیار فروش تبعی به شرح زیر می‌شود:

الف) در صورت افزایش سرمایه:

$$\text{قیمت اعمال قبل از افزایش سرمایه} \times \frac{\text{قیمت تئوریک سهم پایه پس از افزایش سرمایه}}{\text{قیمت پایانی سهم پایه در آخرین روز قبل از افزایش سرمایه}} = \frac{\text{قیمت اعمال تعدیل شده}}{\text{پس از افزایش سرمایه}}$$

$$\text{قیمت اعمال قبل از افزایش سرمایه} \times \frac{\text{تعداد اعمال قبل از افزایش سرمایه}}{\text{قیمت اعمال تعدیل شده}} = \text{تعداد اعمال تعدیل شده پس از افزایش سرمایه}$$

ب) در صورت تصویب تقسیم سود توسط مجمع ناشر سهم پایه:

$$\text{سود تقسیمی مصوب مجمع بابت هر سهم} - \text{قیمت اعمال قبل از تقسیم سود} = \text{قیمت اعمال تعدیل شده پس از تقسیم سود}$$

تبصره ۲: اگر تعداد اعمال در موقع اعمال شامل جزء اعشاری باشد، عدد حاصل به نزدیک‌ترین عدد صحیح گرد می‌شود.

تبصره ۳: حداکثر سه روز کاری پس از اقدامات شرکتی موضوع این ماده و قبل از بازگشایی نماد معاملاتی اوراق اختیار فروش تبعی، بورس تغییرات موضوع تبصره‌های ۱ و ۲ این ماده را محاسبه کرده و از طریق سایت رسمی خود به اطلاع عموم می‌رساند.

ماده ۸. خریدار نمی‌تواند بیش از تعداد سهام پایه‌ای که در اختیار دارد "اوراق اختیار فروش تبعی" خریداری نماید لذا تعداد "اوراق اختیار فروش تبعی" معتبر در پایان هر روز معاملاتی حداکثر می‌تواند معادل دارایی سهامدار در سهم پایه باشد. در صورتی که تعداد "اوراق اختیار فروش تبعی" تحت مالکیت سهامدار از تعداد سهم پایه تحت مالکیت وی در پایان روز بیشتر شود، "اوراق اختیار فروش تبعی" مازاد، باطل شده و عرضه کننده تعهدی در قبال آن نخواهد داشت.

ماده ۹. عرضه "اوراق اختیار فروش تبعی" در طول جلسه و حداکثر تا ۳۰ دقیقه پس از پایان جلسه معاملاتی روزانه سهم پایه، به روش حراج پیوسته یا به قیمت ثابت با هماهنگی بورس انجام می‌شود.

ماده ۱۰. فرایند اعمال "اوراق اختیار فروش تبعی" به شرح زیر است:

۱. در صورتی که قیمت پایانی سهم پایه در روز اعمال بزرگتر یا مساوی قیمت اعمال باشد، "اوراق اختیار فروش تبعی" قابل اعمال نیست.

۲. در صورتی که قیمت پایانی سهم پایه در روز اعمال از قیمت اعمال کمتر باشد، اعمال "اوراق اختیار فروش تبعی" منوط به ارائه درخواست اعمال از سوی سهامدار و از طریق کارگزار وی به بورس حداکثر تا ساعت ۱۳ روز اعمال خواهد بود. کارگزاران می‌توانند ۱۰ روز قبل از تاریخ اعمال، درخواست‌های اعمال را از مشتریان خود دریافت دارند و در روز اعمال به بورس ارائه دهند.

۳. در صورت ارائه درخواست اعمال طی مهلت مقرر به بورس اقدامات زیر حسب مورد، طبق اطلاعیه عرضه انجام خواهد شد:

○ انتقال سهم به قیمت اعمال، از دارنده "اوراق اختیار فروش تبعی" به عرضه کننده

○ پرداخت مابه‌التفاوت قیمت اعمال و قیمت پایانی سهم پایه به دارنده "اوراق اختیار فروش تبعی" به صورت نقدی یا از طریق واگذاری سهم پایه از عرضه کننده به دارنده "اوراق اختیار فروش تبعی"

ماده ۱۱. در صورتی که در "تاریخ اعمال" نماد معاملاتی سهم پایه بسته باشد، بورس "تاریخ اعمال" اوراق اختیار فروش تبعی را تا روز بازگشایی نماد معاملاتی سهم پایه به تعویق خواهد انداخت، مشروط به اینکه مدت تعویق حداکثر ۷ روز کاری گردد.

تبصره: در صورتی که تا پایان روز هفتم کاری بعد از تاریخ اعمال، کماکان نماد معاملاتی سهم پایه بسته باشد، "اوراق اختیار فروش تبعی" براساس آخرین قیمت پایانی سهم پایه، تسویه می‌شود.

ماده ۱۲. "اوراق اختیار فروش تبعی" در روزهایی که نماد معاملاتی سهم پایه تا پایان جلسه معاملاتی آن روز متوقف باشد، عرضه نمی‌شود.